

Vic, 21 de març del 2019

Benvolgut/da,

Ens adrecem a vostè per tal de presentar-nos com a entitat i exposar un dels projectes que estem promovent aquest 2019:

Assignació del 0,5 % de l'Impost de Béns Immobles municipals a projectes de conservació de la natura

La Xarxa per a la Conservació de la Natura, XCN (antiga Xarxa de Custòdia del Territori, XCT) és una associació declarada d'utilitat pública, formada actualment per més de 170 entitats i institucions de Catalunya, que té per objectiu difondre, fomentar i impulsar l'ús de la custòdia del territori en l'àmbit social, econòmic i institucional.

La custòdia del territori és una estratègia de conservació del patrimoni natural, cultural i paisatgístic del territori basada en la participació directa, activa i voluntària de nombroses persones procedents de col·lectius diferents, que treballen conjuntament per assolir un objectiu comú: conservar la diversitat biològica, els paisatges més representatius o escassos del nostre país, i el patrimoni cultural i social associat.

A continuació, us fem avinent una iniciativa que considerem que pot ser d'interès pel vostre ajuntament, i us animem a sumar-vos hi, com ja ho han fet altres municipis, mostrant el vostre compromís amb la conservació i la millora del nostre patrimoni natural.

Restem a la vostra disposició per a qualsevol dubte o aclariment, i si ho considereu oportú, poder realitzar una reunió per explicar-vos amb més detall la iniciativa.

Salutacions cordials,

Sandra Carrera,
Coordinació Econòmica i Relacions Institucionals
Xarxa per a la Conservació de la Natura

Assignació del 0'5% de l'Impost de Béns Immobles municipal a projectes de conservació de la natura

Per garantir un ús sostenible dels recursos naturals municipals és necessari promoure el desenvolupaments de polítiques de caràcter local, gestionar-los activament per a la seva millora i restaurar aquells indrets que així ho precisen. A tal efecte, és necessari disposar d'uns recursos estables a llarg termini, que permetin planificar i desenvolupar els projectes de conservació de gran abast que cal abordar.

Des de diversos municipis i entitats del tercer sector ambiental ha sorgit la iniciativa de destinar una petita part de l'Impost de Béns Immobles a projectes de conservació del medi natural municipal (en la major part dels casos és d'un 0,5%) . Donat que l'IBI és l'impost directament vinculat a la transformació del sòl, té tot el sentit que sigui la font de recursos que ajudi a reequilibrar el territori.

D'una banda, això assegura la dotació pressupostària necessària per desenvolupar projectes potents amb continuïtat. De l'altra, és un instrument de conscienciació ciutadana sobre la necessitat de compensar el nostre impacte sobre el medi a través d'aquesta iniciativa.

Des de la Xarxa incentivem una acció conjunta amb els tres actors implicats en aquesta mesura. La forma més òptima per desenvolupar el 0,5 % de l'IBI és a través de **l'acció conjunta d'Ajuntaments, entitats ambientals i la XCN**. Per una part requerim d'Ajuntaments interessats en voler crear un pla de conservació de la natura a llarg termini on els serveis ambientals municipals col·laborin amb el desenvolupament de les tasques que es realitzaran. Per altre banda, els serveis mediambientals dels Ajuntaments requereixen d'una actuació coordinada amb una entitat del sector mediambiental, ja que és essencial que una entitat especialitzada en el territori aporti els seus coneixements en les tasques a dur a terme. Finalment, la Xarxa per la Conservació de la Natura exercirà un paper d'assessorament i assistència en cas que sigui necessari.

Aquesta aposta seriosa i constant per la conservació tingué com a primer artífex el municipi de Maçanet de la Selva que a l'any 2015, decidí destinar el 0,5 % de l'IBI a una entitat mediambiental amb la qual compartien projectes de conservació. A partir d'aquí, es sumaren municipis a la iniciativa i es feren campanyes per estendre-ho a altres poblacions.

Aquest és actualment, el llistat de municipis que ja ho han aprovat per ple municipal:

1. Maçanet de la Selva 2015
2. Santa Coloma de Farners 2016
3. Vilobí d'Onyar 2017
4. Riudellots de la Selva 2017
5. Les Planes d'Hostoles 2017
6. Viladrau 2017
7. Montblanc 2018
8. Rubí 2018
9. Vilanova i la Geltrú 2018
10. Sant Hilari Sacalm 2019

A part d'aquests, també podem trobar diferents ajuntaments que estan treballant per tramitar la moció com Sant Cugat del Vallès, Olot i Prats de Lluçanès.

A la vegada els mitjans de comunicació locals se'n han fet ressò i han publicat varis articles informant i/o opinant sobre la mesura:

[Destinaran al medi natural el 0,5% de l'IBI de Santa Coloma](#)

El Punt Avui. 1 de febrer del 2016

[Pensem globalment i actuem localment: Donat que l'IBI és l'impost directament vinculat a la transformació del sòl, té tot el sentit que sigui la font de recursos que ajudi a reequilibrar el territori](#)

Eix Diari. 16 de novembre del 2018

[Maçanet de la Selva destina un 0,5% de l'IBI a protecció mediambiental](#)

La Vanguardia. 3 de febrer del 2015

Un dels nostres objectius a llarg termini és que de la mateixa forma en que les administracions s'ha generalitzat la concessió d'un 0,7 % del pressupost a activitats de cooperació, pensem que és realista creure que en els propers anys es pugui fer un símil amb el 0,5 % de recaptació de l'IBI destinant-lo a la conservació del territori. Es tractarien doncs de bases pressupostàries que assegurarien un retorn al ciutadà i un compromís social amb el municipi.

Reivindiquem el dret a un medi ambient sà a nivell municipal, no només per la defensa dels nostres valors sinó també per l'externalitat positiva que suposa en la qualitat de vida de les persones.

En definitiva, aquesta iniciativa es centra en facilitar als municipis una via per realitzar petites accions de conservació que millorin de forma substancial l'estat de conservació del municipi i en potenciïn els seus valors naturals.

Si voleu conèixer amb detall les iniciatives de Maçanet de la Selva, la de Viladrau o la de les Planes d'Hostoles en l'aplicació d'aquest 0.5 % de l'IBI [podeu consultar el vídeo del webinar](#) que vam realitzar el passat setembre. En el cas que requeríssiu més informació per tirar endavant aquesta proposta, no dubteu en posar-vos en contacte amb nosaltres (info@xct.cat).

Finalment, us deixem un seguit d'exemples de com s'ha aplicat de diferent forma l'aplicació de l'IBI:

Maçanet de la Selva

Maçanet de la Selva, al 2015 s'uneix a la iniciativa de destinar el 0,5 % de l'IBI a protecció i foment de flora, fauna i paisatge natural, cooperant en aquest cas, amb la fundació Emys.

La partida anual gira al voltant de 16.000 € en que es destinen a accions prioritàriament a finques privades, propietaris de les quals podran sol·licitar ajut per dur a terme certes actuacions al terreny.

Entre aquestes actuacions trobem la creació de basses, la conservació de prats secs i la plantació d'arbres fruiters al bosc per a l'alimentació de la fauna salvatge o el foment de la biodiversitat.

Foto: Bassa Aulet Puigthió. Juliol 2018

Viladrau

Viladrau s'adhereix a la iniciativa l'any 2017.

Des de Viladrau s'impulsa un model d'implementació de l'IBI, basat en la participació ciutadana. El mateix Ajuntament convoca els ciutadans en assemblea (Consell del poble) per decidir en que destinar aquest percentatge de l'IBI. És un exemple clar de com fomentar la participació ciutadana i de generar debat entorn als aspectes de conservació natural del municipi.

Durant el primer any van fer tasques de conservació a la Bassa del Comú, incentivant també la participació de centres educatius. També van fer un niu d'òlibes al campanar del poble. La cooperació es va fer a través de les entitats Fundació Vincles i el Grup Naturalistes d'Osona.

Per aquest any 2018 es proposen seguir amb les tasques de recuperació del bosc de la ribera i fer unes jornades de voluntariat ambiental.

LA BASSA DEL COMÚ: HA QUEDAT ENTROPITZADA- MANCA DE LLUM, D'OXIGEN,...

Pressupost 3.250 € (0,5%IBI)

Campanar on es van instal·lar els nius d'òlibes.

Santa Coloma de Farners

A gener de 2016 s'aprova la iniciativa a Santa Coloma de Farners i s'encarregà a la Fundació Emys que analitzés l'estat de conservació del medi natural del municipi. Això va permetre identificar les principals zones d'interès especial per a la conservació de la biodiversitat i fer un inventari de les basses. Amb els resultats s'aplicaren un seguit d'intervencions de conservació a les rieres de la zona.

El següent any s'instal·laren un total de 35 caixes niu per a diferents espècies d'ocells i ratpenats. A més, es van col·locar cartells explicatius sobre les diferents espècies d'aus i de quiròpters destinatàries de les caixes. El 2018 es van fer un seguit d'actuacions per millorar la connectivitat fluvial, eliminant barreres que impedissin el pas d'espècies de peixos protegides.

Una imatge d'una caixa niu al Parc de Sant Salvador de Santa Coloma.

Com es pot articular aquesta mesura des dels Ajuntaments?

Generar una partida pressupostaria a conservació es pot realitzar de formes diferents: inversions, programes de subvencions, convenis, actuacions amb recursos propis, etc. Cada ajuntament busca el seu encaix legal més oportú, donant així un model d'implantació flexible.

Els acords de custòdia els pot formalitzar directament el mateix ens local, creant un nou ens de gestió (entitat municipal de custòdia) que pugui assolir els acords, o pot promoure que els faci una entitat de la societat civil. L'ens local pot crear una entitat o organisme amb personalitat jurídica pròpia i en aquest cas la naturalesa dels acords que assoleixi aquest nou dependrà del seu règim jurídic (públic o privat).

Els en locals tenen competència per l'atorgament d'ajuts i subvencions a favor d'entitats públiques i privades que realitzin activitats complementàries a les dels ens locals, entre les quals hi pot haver les de custòdia del territori o altres de naturalistes.

Les subvencions es poden atorgar per a col·laborar en el manteniment i funcionament de les entitats o per a la realització d'actuacions concretes: el dret d'utilització de finques, realització d'activitats puntuals, apadrinaments d'elements singulars, execució d'obres o programes d'actuació concrets.

Aquestes subvencions o ajuts s'han d'atorgar mitjançant convocatòria pública, tot i que s'exclouen d'aquestes convocatòries aquelles previstes directament al pressupost de l'ens local per a la seva pròpia naturalesa o perquè es deriven contractes, convenis o disposicions de caràcter general.

A continuació us deixem amb un model de proposta de moció que s'ha inspirat amb models ja aprovats:

1. Destinar, a partir dels pressupostos del 2019 i amb caràcter permanent en els futurs pressupostos, un 0,5% de la recaptació líquida anual de l'Impost sobre Bens Immobles (IBI) a les activitats de protecció, gestió i restauració de la flora, la fauna, els hàbitats i els ecosistemes.
2. Seguint l'acord primer d'aquesta moció, dotar la corresponent consignació per a despeses en els pressupostos municipals. Si finalitzada l'execució d'un exercici pressupostari quedés un romanent no gastat, aquest s'incorporarà al pressupost municipal de l'exercici següent amb caràcter de despesa prioritària.

3. En cas de que sigui necessari, ampliar la plantilla de personal format i amb experiència en protecció, gestió i restauració de la flora, la fauna, els hàbitats i els ecosistemes per tal d'assegurar l'adequada execució dels acords presos en aquesta moció.
4. Que per al procés de planificació, execució, seguiment i gestió dels projectes es posin en marxa els mecanismes necessaris de participació ciutadana per tal d'implicar activament les persones i entitats interessades i/o directament vinculades a aquestes iniciatives.
5. Que l'Ajuntament de _____ esdevingui membre de la Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN), xarxa que pot assessorar en la implementació dels acords proposats, entre d'altres.
6. Informar a la Xarxa per a la Conservació de la Natura dels acords presos.